Ч. 163. Львів, Пятниця, дня 21. липня (3. серпня) 1900. Річник IV.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року 2·50 зр. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)
За границею:
на цілий рік . . 16 рублів або 36 франків
на пів року . . 8 рублів або 16 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановиx псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о год. 6-ій пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 9 **ул. Коперника (Ліндого ч. 9.)** Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в »Надісланім« 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Сучасні події.

З Відня пишуть нам:

Здає ся, що вже всї знаменитші посли доста виговорили ся на тему внутрішної ситуациї, почавши від зміни конституциї до октройовань і абсолютизму, але доси нїхто не подав средств до уздоровленя Австриї. Всї посли, не виймаючи ческих, говорили в дусї еґоїстичнім, висказали свої бажаня, а майже не рефлектували на державу і єї народи в цїлости. Надто їх виводи дотикали в більшій мірі самого парляменту і єго санациї, а не санациї Австриї.

А симчасом лихо не лежить в тім лише, що Чехи не дійшли ще до своїх прав, анї не лежить оно в неактивности самогож парляменту. Крім Чехів маємо богато і других невдоволених народів, а неактивність парляменту є вислїдом хибної, партийної полїтики дотеперішних правительств.

Хто хоче уздоровити парлямент, той мусить уздоровити хибну систему правительств австрийских, ту систему, що від десяток лїт крім Нїмцїв знає лише в Австриї Поляків та Італїянцїв, а про долю і розвій прочих народів не дбала і не дбає. Та система витворила неактивність парляменту і з тою системою треба би вже раз на все зірвати.

Посли поодинокі і правительство пересьвідчені, що з поладнанєм, або лучше сказавши, з полатанєм ческої справи парляментарна машина рушить з місця. Се хибне пересьвідченє, бо поза ческою справою виринають нинї у всїх краях о мішанім населеню національні питаня з всею остротою і ті питаня, неполаднані перед парляментарною осїнною сесиєю, зможуть так само здержати активність парляменту, як і справа ческа.

Тїсно, дуже тїсно дивлять ся і поодинокі посли і правительство на внутрішну ситуацию, балакаючи про якусь робочу більшість там, де панує розлад і загальне невдоволенє. Половичні средства будуть безсильні і хочби як хто сушив собі голову над витворенєм т. зв. робочої більшости, зложеної з будьто умірковaних елементів, то все те остане ся без результату в виду факту, що національним сторонництвам не вільно бути умірковaними там, де треба добувати собі національні права для своїх народів.

Спостерігаючи обєктивно все, що від 8. червня в нас передумано та переговорено, можна набрати пересьвідченя, що на дїлї нїкому санация Австриї не лежить на серци. Нїмцї знають добре, що Славяни австрийскі не дадуть зґерманїзувати ся, а мимо того маячать о переведеню своєї зеленосьвятної проґрами. Чехи знають несуґірше, що другі народи Австриї взагалї не пристануть на їх державне право, та що Нїмцї ческі і моравскі не здадуть ся ческому соймови на ласку-неласку, а мимо того висувають на перший плян те своє державне право. Правительство розуміє дуже добре, що у всїх коронних краях національна борба чим-раз більше заострює ся, а мимо того оно має на оцї лише ческо-нїмецке питанє і не забирає ся до переведеня конституциї у всїх коронних краях.

Така робота гірша від нїякої і веде справдї лише до того, щоби Австрию ще більше розстроїти у внутрі і викликати міжнародну борбу на всїх кранцях. Така робота не доведе до санациї парляменту. Се значить одно, що стреміти до абсолютизму в користь нїмецкого елєменту і викликати відтак революцию всїх австрийских народів проти Нїмцїв.

Тут на місци говорять те зовсїм ясно, що правительство не має нїякої проґрами на будуче, і що не зважить ся на нїяке рішуче дїло. Здає ся, що полїтика ґр. Таффого є тою провідною зьвіздою, за котрою іде др. Кербер. Вже навіть про намірені мирові конференциї загинули слухи. До родин цїсарских др. Кербер не хоче нїчого робити, по родинах в вересни будуть скликані сойми, а відтак аж мала би почати ся якась — не акция, але якась побалаканка з — визнатнїйшими полїтиками. Голосу народів правительство не хоче і не буде слухати. Се сумна, але — на жаль — дїйсна проява.

Руска колеґія в Римі.

(Далї).

В початках сеї ново-основаної рускої колеґії всьо було по старому так, як в греко-рускій колеґії перед реформою. З болем серця дивились на се питомцї-Русини, котрі в своїх мріях інакше собі представляли — тим більше, бо видїли, як гарно після волї Св. Отця перепроваджує ся реформа в грецкій колеґії. Однак запевнювали питомцїв, що на початках трудно всьо зробити, длятого un poco di pazienza (трохи терпеливости), а всьо поволи упорядкує ся. Питомцям вправдї задля власної охоти призволено сьпівати в недїлю і сьвята (які там обходять ся після календаря Григорияньского) вечерню, утре-

---

26

І. ҐУЦКОВ.

УРИЄЛЬ АКОСТА.

траґедия в 5. актах.

Переклав з нїмецкого Лев Лопатиньский.

(Далї).

СІЛЬВА.

Киньте те,
Давні часи минули...

ЮДИТА.

Говоріть,
Як зніс отець утрату матери.

СІЛЬВА.

Інец Де Сільва, твоя мати... Ох,
Там памятник стоїть по нїй у парку.

ЮДИТА.

В мармурі смуток викутий — мовчить!
Де Сільва, ще одно скажіть: мій брат
Перéц, що вмер, як я дитиною...

СІЛЬВА.

Чому звертаєш на давні часи?
Чим був для батька він (*показує*), онтам сьвідчить
Ся напись на стрункім стовпі з Корінту.

ЮДИТА.

Прощай, Де Сільва!

СІЛЬВА.

Що тобі Юдито?

ЮДИТА

з іронією.

Ах ся поезия в людскім смутку так
Мене зворушує.

СІЛЬВА.

Відложи вінчанє!
Тобі не стане сили.

Слуга приносить воду.

ЮДИТА

обсервує, як він кладе склянку.

Там постав!
Рамя, Де Сільва — і ведіть до слюбу!

Відходить.

Третий вихід.

Уриєль, Барух, Спіноза (з цьвітами).

БАРУХ.

Як довго, дорогий вуйцуню, я
Не був у тім хорошім парку з вами.
Тут торжество якесь празнують нинї.

Збирає цьвіти.

УРИЄЛЬ.

Вона... у слюбнім строю! Ті, що кляли
Мене, будуть єї благословити!
Колиб я виступив, проклоном руку
Обтяжену на олтар положив?
Вона? вона, що мусїла, зробила —
Однак єго я визвав в бій кровавий,
Він тхір, відкинув визов через посла
Переказать велїв з наругою:
»Ми не бойкі гідальґи портуґійскі«.

БАРУХ

з цьвітами.

Казала мати, що стороните
Тепер чомусь від сьвіта і людий,
А найбільше від парку Вандерстрата,
Та прецїнь ми як раз сюди зайшли.

УРИЄЛЬ

сам до себе.

Ми не бойкі гідальґи портуґійскі...
Нї! Подлі ми тхірі, Іскаріоти,
Мішки позолочені, а порожні.

БАРУХ.

Чи думаєте, вуйку, що, як так
Самі з собою розмовляєте?
Учіть мене чого!... Питайте тільки,
Я відповіди маю знамениті,
Лиш питань ще менї не достає...
У других, кажуть, дїєсь відворотно.

УРИЄЛЬ.

Не думай, нї, дитя. Дрімай як цьвітка,
Що гожо в красотї своїй пишаєсь
Й не журить ся, хто сотворив єї.
Нехай твій дух филює лиш як море,
Що в глубинї заховує спокій.
Тримай ся з далеки від побереженя,
На чистім мори, щоб не запитали,
Чи жидом ти, чи ти християнином,
Чи Нїдерляндчиком, чи Портуґалцем,
Чи з королем держиш, чи за народом,
Чи хочеш, щоби один рядив, чи всї?

ню і Службу Божу на переміну, але крім того позістали — рожанєц — новенни — benedictio cum SSmo et litania, молитви всї по латинї, а читанє виключно по італїйски.

Коли питомцї побачили, що до реформи не приходить, удали ся до протектора колеґії, Єго Еміненциї Лєдуховского, префекта св. конґреґациї для розширеня Віри і до всїх трех наших Ординариятів з письменною просьбою, в котрій наперед наведені причини, потому сам предмет прошеня.

Зміст цїлого поданя є задовгий, подаю отже скорочений текст:

»Питомцї рускої колеґії в Римі, маючи на увазї 1) що колеґія руска, після наміреня Єго Сьвятости Папи Льва XIII, висказаного публично так нам питомцям в часї послуханя (авдиєнциї) р. 1896., як також устами Єго Екс. Монс. Часки, коли ми відходили з грецкої колеґії є установлена длятого тілько для Русинів, щоби питомцї вправляли ся самі більше і свобіднїйше в своїм обрядї і язицї, через те саме з більшим хісном могли працювати для добра рускої церкви і т. д. (Опускаю дальші причини, а приступаю до предмету).

»Наконець і то, що нашим призначенєм є бути сьвящениками і то сьвящениками для свого руского народа, отже слушно в цїлій смиренности осьміляємо ся просити нашу компетентну зверхність

I. Що-до справ духових:

а) Просимо, щоби всї молитви були в своїм язицї і свому обрядови властиві і так місто так званої »коронки« — Молебен до Пресьвятої Діви або Акафист, місто »бенедикциї« — наша Суплїкация, що є то саме, місто »новен« Пред- і Попразденьство, беручи так, як позваляє на се наш обряд.

б) Для питомцїв було би добре установити певне і строго обовязуюче правило, щоби заховували в церкві і в каплици всьо те, що вимагає наш обряд. (Бо декотрі переходячи перед Найсьвятїйшим — приклякали і т. д.)

в) В часї реколекций наше правило — чтеніє.

г) Питомцї просять, аби їм було вільно вправлятись в проповіданю слова Божого в своїм язицї.

II. Що-до справ язикових:

а) Просимо, щоби мовою колеґіяльною і головно пануючою був язик руский.

б) в рефектари читати підчас обіду по руски, а вечером на переміну по нїмецки і італїйски, а се бажанє відносить ся також до розговорів підчас рекреациї«.

Се прошенє, найправнїйшим способом передане до рук властий, признали декотрі личности за революцию, за бунт, і помимо того, що всьо дїялось після прав прислугуючих питомцям самими правилами, — ті личности для власного інтересу хотїли здавити сей бунт. Приходило навіть до того, що одного питомця, котрому нич не могли закинути так в науках, як в примірнім поведеню, хотїли видалити з колеґії без жадної вини супротив правил колеґії, але лише задля єго ревности в тій справі. Але завдяки розсудкови висших настоятелїв, а іменно президента колеґії сї змаганя не осягнули цїли.

Того часу Єго Еміненция бл. п. Кардинал Сильвестер лежали хорі, раді вправдї були самі заняти ся сею справою, але слабість не позваляла. Для того приїхали Єго Преосьв. Константин Чехович до Риму, щоби також вглянути в сю справу. Кінець-кінцем, по великих короводах, представленях, признали нам дещо, хотяй не всьо, а іменно: окрім вечірнї, утренї, Служби Божої, також щоб і молитви ранні і вечірні були по руски; в недїлю і сьвята Суплїкация наша, крім новен, на яких litania et benedictio cum SSmo має відбувати ся після обряду латиньского. Що-до язика додали і язик польский. Але зістав рожанєць, Angelus Domini і ті новенни, котрі бували дуже часті.

І на сїм реформа лишила ся. В дечім зайшла вправдї зміна, найбільше болїло питомцїв, що декотрі личности відносили ся до нашого обряду холодно і представляли горячу любов питомцїв для свого обряду як ненависть до латиньского обряда. Але в тім шкільнім роцї настав новий ректор, муж вирозумілий, котрий бажав для Русинів зробити справедливість і надати колеґії характер рускости. Президент був також сеї волї, они порозуміли волю Сьвятїйшого Отця. Та знов на перепонї стали деякі личности: що ректор зарядив, против того повстали декотрі і ректор мусїв компромітувати ся.

Наконець заняв ся сею справою станиславівский Преосьвященний Шептицкий і богато виборов в користь рускости колеґії; навіть був з ректором в тій справі у Св. Отця, котрий мав сказати: »Voglio il puro rito rateno« (Хочу чистий обряд руский).

Але щож і сї стараня знївечено, найбільше за причиною одної особи, що кипить ненавистию до нашого обряду. Але тепер вже усунено сю особу від всякого впливу і чейже може відносини в рускій колеґії поліпшать ся. В якій стадиї тепер находить ся справа, не знаю, а іменно чи вже рішена і як рішена справа присяги, що єї обовязані складати питомцї колеґії.

Людина чи вовкулака?...

Убійник короля Гумберта, Каєтано Брессі, представляє собою примір загорілого, полїтичного фанатика, над яким справдї треба запитати ся, чи се людина, чи вовкулака. Чи такий Брессі дїлає як людина супроти другого чоловіка, чи як вовкулака мордує майже несьвідомо, для жажди крови, для чваньби, для своєї збуреної, кровожадної фантазиї, без реальної цїли і толку? Бож нїчо більше не міг Брессі надїяти ся зі свого огидного дїла, як лише погорди і обридженя цїлої людскости для себе.

А однак Брессі, переслухуваний вчера ґенеральним прокуратором заховував ся з нечуваним цинїзмом і відмовляв всяких вияснень. Запитаний, з якої причини він сповнив сей злочин, відповів: «Який злочин! Я не доконав жадного злочину, а сповнив велике дїло!» І своє «дїло» Брессі доконав з рафінованою кровожадностию. Се доказує вже відвага, з якою він приступив в лици тисячий зібраного народа до повозки короля з убійчим оружєм і з цїлим спокоєм вистрілив аж чотири рази так цїльно, мовби до якої намальованої цїли, а не до короля свого власного народа. На револьвері, яким Брессі убив короля, була вирита дата смерти цїсаревої Елисавети. В льожі, супротив уставленого престола на площи вправ найдено ще один револьвер, на котрім була вирита дата смерти Карнота; з того факту полїция заключає, що Брессі є членом великого заговора против пануючих. Підозрівають, що між атентатом Люкенїого і Брессіого є тїсна звязь, і що оба дїлали після пляну уложеного союзом анархістів. Женевска полїция ствердила, що Брессі був перед двома роками в Женеві, де яко анархіст стояв під оком полїциї. Вчера запитано Люкенїого, чи не знає Брессіого. Люкенї не хотїв дати нїякої відповіди. Слїдчий судия пригадує собі тепер, що Люкенї зізнав, що убитє Карнота і цїсаревої Єлисавети — то лише початок заговора уложеного против пануючих. Сей судия пригадує собі також заяву Люкенїого в слїдстві, що волїв би був убити короля Гумберта, але коли він сего не зробив, зробить хто иньший. Люкенї сказав дальше: Кріспіого я би не міг убити; бо він украв пів мілїона; таких людей не убиває ся.

З Нового Йорку доносять до Local Anzeiger-а що Брессі перебував в Америцї в містї Патерсон і там правдоподібно доспів у него намір виконаня страшного дїла. Патерсон є гнїздом анархістів, які там з'орґанїзовані в товариствах, викликують часті страйки. Італїйска кольонїя є сама мала, але складає ся переважно з небезпечних елементів. Первісно до убитя короля Гумберта вильосовали там якогось Сперандія, але

Мовчи на питаня такі мій хлопче,
А відповідь замкни у скритій груди.

БАРУХ.

Ідуть — чи можу цьвіти на вікно
Поставить матери?

УРИЄЛЬ.

Спіноца, кинь їх,
Вони зівяли вже в руцї. Дитинко,
Іди ло матери.

БАРУХ.

А ви не йдете?

УРИЄЛЬ.

Вже вечір, йди мій сину, поздоров
Усїх.

БАРУХ.

Ви лишитесь на пирі, вуйку?

УРИЄЛЬ.

Так може! Йди лише, я прийду зараз.

БАРУХ.

Цьвітки я тут зіставлю. Вни зівяли.
А знаєте, як я їх розріжняю:
Живі цьвітки, а сї оттут зівялі?
Ті се гадки, а сї понятя тільки.
Там творить Сотворитель, тут піймає
Дух чоловічий. А що вни різнять ся
Житєм і краскою і запахом,
Тож Бога називаю я житєм,
Істнованєм. А без житя, зівялі
Цьвітки, не є цьвітками більше. Тілько
Понятє має вартість ще на них,
А більше нич і можуть тихо вмерти.

Випускає з рук.

Засьмійтесь, вуйку! Виводи мої
Звичайно сьміх викликували в вас!
А нинї ви такі поважні, вуйку...
Ходїм домів, будемо греку вчитись.

Відходить.

УРИЄЛЬ

сам, оглядає цьвіти і дивить ся за хлопцем.

Безвартісні, тож можуть тихо вмерти...
О нї, дитино мудра, що вже рано
Пятно терпіня носиш на чолї!
З таких цьвіток добуду ще отрую
І смерть, покінченє усїх рахунків
Так, смерть, послїдне »facit« всїх чисел.
Сюди переходити мусить похід
Весїльний до біжницї. Ось ідуть вже,
Тепер я з Йохаєм добю свій торг.

Витягає пістолю.

Де є твій вексель? Нинї день виплати!

Мірить до него.

Не ворохнись, як я, коли доптав
Мене ногами, не дрожи ти, Крезе.
Один ще віддих, ще ти чоловік... Га!
Они вертають прецїнь... я спізнив ся!

Опускає пістолю.

Перстенї заміняли — відкликати
За пізно вже і месть тепер нїнащо.
Ах, проч з думками, проч з думками. Руки
Не мають сили, хоть ще дух змагаєсь.
Так, я зівялий також цьвіт і тілько
Понятє має вартість ще на менї!
Безвартісний — тож могу тихо вмерти.

Іде там, звідки прийшов.

Четвертий вихід.

Манасе, Сільва. Гості, Юдита, Йохай, Сантос і прочі повертають. Пізнїйше Уриєль.

ЮДИТА.

Позвольте хвильку тут спочати,
Мене вражає новість ще за сильно.
Най сил наберу; йдїть наперед, прошу.

ЙОХАЙ.

Се перше желанє в подружю нашім
Сповнити мушу, хоть менї се прикро.

до прочих.

Тож прошу милі гостї! Самотина,
Яку Юдита завсїгди любила,
Нехай розвіє слюбную трівогу,

відходять.

ЮДИТА

оглядаєсь і всипає порошок до склянки.

Тиж прецїнь Сільва толковав менї,
Що батько мій потїшить ся — тож добре!

пє.

Єму заступить памятник Юдиту.

УРИЄЛЬ

приходить.

Се ти Юдито? Хоть один ще раз
Хотїв побачить жінку Йохая.

ЮДИТА

похилявсь.

Дивись я тут...

УРИЄЛЬ.

Тепер не здержуєш

сей недавно посварив ся з директором фабрики і застрілив єго, а відтак сам собі відобрав житє. При другім льосованю жереб упав на Бресіого. Дня 22. мая с. р. вибрав ся Брессі до Европи. Одним з найблизших приятелів Брессого і Сперандія був якийсь ґр. Мотилевский, який стоїть »начальником« анархістичного сторонництва в Патерсоні. Жінка і діти Брессіого перебувають в Гобовен в Америці.

Брат убийника, поручник Брессі, одержав був від него лист в часї, коли він вертав до Европи. В письмі повідомляє єго Каєтано про свій поворот з Америки та просив о гроші, яких єму не стало в дорозї. Брат вислав єму їх сейчас. Після страшного випадку поручник Антоніо Брессі повідомив телеґрафічно мінїстра війни, що складає офіцирску шаржу. Однак думають, що мінїстер не згодить ся на се, бо Антоніо є дуже добрим поручником, але призволить єму правдоподібно змінити своє прізвище. До одного з репортерів, який назвав Антонія по прізвищи, відозвав ся Брессі: »Про Біг, не називайте мене прізвищем Брессі, я хотїв би, щоби взагалї забули на мене всї на віки«.

Новинки.

— **Календар.** В пятницю: гр.-кат. Симеона; рим.-кат. Стефана. В суботу: гр.-кат. Марії Магдалини; рим.-кат. Домінїка ісповідника.

— **Віче.** Видїл товариства »Руска Рада« в Золочеві скликує всенародне віче на понедїлок 13. л. серпня 1900 від 2-ої години пополудни до Закомаря в тамошну громадску гостинницю, а на случай погоди і дозволеня властию під голим небом на громадскім майданї коло тамошного уряда громадского. Порядок дневний: 1) вітворенє віча делеґатом товариства; 2) реферат і розправа о законї воднім; 3) реферат і розправа о законї ловецкім; 4) реферат і розправа о економічнім положеню нашого народа; 5) посольске справозданє посла о. Данила Танячкевича; 6) внесеня учасників віча.

На інтенцию віча відправить ся тогож дня рано Служба Божа, а о 1-ій годинї по полудни молебень в Закомарскій церкві.

— **Для технїків.** Матуристи, що мають замір вписатись на політехнїку, одержать всякі інформациї в товаристві »Основа« ул. Льва Сапіги ч. 19 (vis-a-vis політехнїки).

— **Склад академічного сенату** львівского унїверситету в шкільнім роцї 1900/1: Ректором є о. др. Йосиф Більчевский, проректором др. Володислав Абрагам. Деканами: на теольоґічнім видїлї о. др. Йосиф Комарницкий, на правничім др. Тадей Пілят, на лїкарскім др. Антін Марс, на фільософічнім др. Казимір Твардовский. Продеканами: на теольоґічнім видїлї о. др. Людвик Кльос, на правничім др. Станислав Ґломбіньский, на лїкарскім др. Іван Прус, на фільософічнім др. Ігнатий Закшевский. Делеґатами до сенату: теольоґічного видїлу о. др. Блажей Яшовский, правничого др. Станислав Старжиньский, лїкарского др. Імануїль Махек, фільософічного др. Роман Пілят.

— **Товариство »Beskid«** засновало ся в Сколїм і устроює перші збори в цїли уконституованя в недїлю дня 5. серпня о 11. год. перед полуднем. Вписове виносить 1 корона, а річна вкладка звичайних членів 4 кор., а членів спомагаючих 1 кор. Цїлию товариства після статуту є: слїдити природу середущих Карпатів, заохочувати до користаня з єї богацтва, старати ся, щоби гостям з иньших околиць улекшити і уприємнити побут в горах, а вкінци підмагати морально і економічно місцеве населенє. Круг дїяльности товариства має обіймати гірскі околицї повітів: калуского, долиньского, стрийского, дрогобицкого, старосамбірского і турчаньского.

— **Піявка між піявками.** В Станиславові засуджено онодї в другій інстанциї тамошного мілїонера, Шора, на зворот 600 кор. якійсь Діямандовій. Він обіцяв єї, що за сю квоту як міский радний переведе ухвалу ради, після якої Діямандова одержить більшу винагороду за пропінацию, як їй належало би ся. Рада не ухвалила сего внесеня, а Шор мимо того не хотїв віддати грошей і допустив до процесу.

— **Самоубійства з любови.** Вчера вечером в Кракові на плянтах якийсь 18-лїтний студент стрілив до себе з револьвера і ранив ся легко коло серця. По заосмотреню рани ратунковою стациєю відвезено недоспілого самоубійця до шпиталю. В єго кишени найдено два листи: один опечатаний до матери, а другий відвертий, в якім як причину самоубійства подає нещасливу любов і просить, щоби єго імени не оголошувано публично.

В Жовкві отруїв ся сїрковою кислотою старший стражник скарбовий, Лидль, з равского повіта. Причиною самоубійства мала бути нещаслива любов.

— **Страйки.** В Чернівцях вибухнув загальний страйк мулярів. Доси приступило до страйку 1.800 мулярских робітників. Страйкуючі жадають продовженя часу призначеного на обід о пів години, а на полудинок о чверть години. Перед двома роками здобули собі мулярі 5% підвисшенє платнї. В містї панує спокій; страйкуючі не мають фондів, будівничі надїють ся отже, що страйк скоро устане. В противнім разї будівничі понесли би великі шкоди. — В Шарлєроа застрайкувало 10.000 робітників в фабриках шкла, в наслїдок чого замкнено 11 фабрик. Страйкуючі зажадали видаленя робітників, що не належать до синдикату.

— **За дезерцию** розстрілено в Ченстохові шістьох російских вояків з відділу призначеного до Китаю.

— **Без пощади!** Нїмецким воякам, що відїздили до Китаю, приказав цїсар Вільгельм не щадити в борбі нї одного Китайця. Сей людяний цїсарский поклик відізвав ся навіть в серцях ґерманьских женщин. »Berliner Tagblatt« оголосив анонїмний лист якоїсь »матери вояка«, з якого подаємо один, дуже знаменний вимок: »Прошу менї позволити, Хвальна Редакциє, пише »матїр вояка«, щоби я, як нїмецка женщина, котра мусїла свого дорогого сина виправити до Китаю, висказала свій суд в справі »пардону«. Коли в французкій війнї прошено о пощаду і удїлювано єї собі, то витязї і побіджені знали, чого мають взаїмно надїяти ся, іменно льояльного поступованя після міжнародного права. Коли би відділ Китайців просив о пощаду і зложив оружє, то Нїмцї могли би наразити ся на се, що при найблизшій спосібности Китайцї витягнули би ножі та вимордували би всїх Нїмців. В війнї не можна всїх полонених заковати в кайдани, анї нема часу їх зревідувати. Безглядне розстрілюванє всїх полонених може одиноко забезпечити власне житє«. — Так відзиває ся нїмецка женщина, осьпівана поетами як взір всїх найкрасших чеснот і шляхотних поривів.

— **Спека і недостаток води** в Парижи. Хотяй Парижани видали великі гроші на водопроводи, то терплять тепер неугасиму жажду. Та то і не диво, бо вже через довший час нема там дощу, а спека велика, більше як 38°. В виду сего, що в поблизьких околицях за мало води з керниць, то мусять тепер провадити єї з ріки Сен. І так то пють Французи в такій спецї досить горячу воду, що досягає до 20°. Але і такої води не стає людам на цїлий день, так що місто присилуване замикати всї водопроводи від 11. години в ночи до 6 рано.

— **Король Гумбэрт** по катастрофі в Іскії (в липни 1883 р.), коли то в наслїдок землетрясеня погибло 8.000 людей, а з кільканацятьох цвитучих сїл остали лишень звалини, показав ся незвичайно милосерним. »Всьо хочу бачити і всїх відвидїти« — кликав шляхотний король на найнебезпечнїйшім місци катастрофи до президента мінїстрів, Депретіса, і князя Сан Доната, коли они радили королеви, щоби з того небезпечного місця віддалив ся. В однім домі, де наслїдки катастрофи були найстрашнїйші, задержав ся король, та блїдий і зі зворушеня не міг промовити нї слова. Опісля пішов дальше не оминаючи нї одного місця катастрофи. До мінїстра Ґінального, котрий просив короля, щоби не наражав ся на небезпеченьство, сказав король рішучо: »Ходїм, ходїм дальше. В нещастю хочу також бути першим, прецїнь ми всї рівні«. Перед звалинами Пікколя Сентінеля пристанув король і зі слезами в очах промовив гробовим голосом: »Се страшне, потворне, се переходить найсьмілїйше людске виображенє«. Опісля звидїв король найнедоступнїйші місця, кажучи, що хоче бути всюда, де можуть бути иньші.

Телеґрами.

Білгород, 2. серпня. Вінчанє короля Александра відбуде ся в недїлю дня 5. с. м. о год. 11. перед полуднем.

Петро Ферайо, 2. серпня. Король Віктор Імануїл вислав вчера слїдуючу телеґраму до презеса кабінету Сараки: »Годжу ся на зарядженя доконані Ексцеленциєю та заявляю, що до Вашого кабінету маю те саме довірє, яке мав мій незабутний батько«.

Монза, 2. серпня. Вчера арештовано підозріного спільника замаху Квінтаналю. При арештованю прийшло до бійки з карабінєрами, бо товпа хотїла злїнчувати анархіста.

Еберфельд, 2. серпня. Арештовано тут італїйского робітника Бернардіого, який запевнював, що в найблизшім часї упаде знов коронована голова з рук анархістів.

Брукселя, 2. серпня. Консулї в Шанґаю повідомили Лїгунґчанґа, що держави відкинули предложенє занехаяня маршу на Пекін.

Рим, 1. серпня. Після аґенциї Стефанїого, одержав командат корабля »Ельба« в Тієнтсінї вість, що до дня 21. липня всї Італїйцї, перебуваючі в Пекінї, були при житю і добрім здоровлю. Облога заграничних посольств тривала від 24. червня до 17. лицня. Число убитих Европейців по день 23. липня виносило над 60.

Льондок, 2. серпня. Льорд Робертс доносить з Преториї, що дальших 12.000 Боерів під проводом команданта Рузе піддало ся Гунтерови, а команданти Потґієтер і Жуберт піддали ся ґенералам Брісови і Гамільтонови. Поручник Андірсем і даньскі офіцири боерскої артилєриї піддали ся так само. Олївер з 5 гарматами і з числом бурґерів перебив ся до Лядисміт. На зелїзничім шляху Куперсдорф-Польчентровн Боери відшрубовали шини і тим способом виколїїв ся поїзд з припасами живности, при чім згинуло 13 осіб, а 39 ранених.

Лявренцо, 2. серпня. Боери покинули Махадорп і завели телеґрафічне полученє межи Лїденбурґом а Мельспрет.

Мене від подорожи? Так, Юдито!
Твій друг знївечений, на порох стертий,
Зганьблений, здоптаний ногами! Горе!
Де є твоя відвага, де любов,
Що опір мій твердий в небесні мрії,
Що нерішучість в полумінь змінила?
Кажи, що думаєш про мене й себе?
Як піднесем ся ми тепер обоє?

ЮДИТА.

Даруй, що я наш смуток порівняю:
Хто з нас біднїйший, Уриєль, гадаєш:
Чи я, чи ти?

УРИЄЛЬ.

Я уникав, бояв ся
Любви до жінки! Ще звенить менї
В ушах, що ти сказала там попови,
Хоть сего віроломства я не чув
І як воно змінилось нагле все!

ЮДИТА.

Даруй, приятелю!

УРИЄЛЬ.

Даруй? Тобі?!
Я вірю, ти інакше не могла,
Колиб інакше я міг був зробити!...
Себе ненавидїть, самим собою
Гордити — мука!

ЮДИТА.

Визволись від неї!
Іди у сьвіть з довірєм в власну силу,
І голоси науку, як герой.

УРИЄЛЬ.

А хто менї повірить нинї?... Нї,
Хто раз збочив з прямого свого шляху,
Нехай камінє в хлїб зміняє, так
Не буде мати віри! Хто запер ся
Своєї гадки — всї того запруть ся.

ЮДИТА.

Прости любови. Розум дасть себе
Повести прецїнь учутю. Бо що ми,
Коли любяче серце не відчує
Нї смутку, анї скарги? Я гордити?
Нїколи! Ти іди відважно в сьвіт
На славную побіду духа в волї.
Шукай своєї величи! Прости —
Надходять.

УРИЄЛЬ.

Ти блїда...

ЮДИТА.

Пращай мій друже!

УРИЄЛЬ.

Юдито, що з тобою? Блїднеш...

ЮДИТА.

Йди...
Поглянь в послїдне! Ще послїдний раз.

УРИЄЛЬ.

Ся чарка... Боже... причутя яке?...

(Конець буде.)

Малий фейлєтон.

14

БОГДАН ЛЕПКИЙ.

СТРІЧКИ.

* * *

Ой біда менї
На тій чужинї,
Що не маю перед ким
Облегчити душі.

Наболїла вона,
Як та рана одна,
Анї ради, нї поради
На той біль нема.

Лиш до хмар і зір
Посилаю взір,
Може жаль мій безконечний
Розіллєсь в простір.

Може біль і жаль
Полетить у даль
То упаде в серце твоє
Той великий жаль!

Василеви Стефаникови
присьвячую.

Ти хлопе землю край
І в землю зерно сїй —
Няй жито як Дунай
Покриє загін твій.

Няй жито як Дунай,
Пшениця золота
Поллєть ся на ввесь край,
Як та хлїбна ріка.

Ти не дивись на те,
Що нивонька твоя,
Як полотно лняне,
Коротка і вузка.

Хоть як ти моря грудь
Веслом стальним пори,
Хоть як ти мудрий будь,
Не розітнеш води!

На хвильочку лише
На нїй ти вчиниш слїд,
Гнеть филя надійде,
Піде той слїд під спід.

Піде той слїд під спід,
Розкине ся земля
Від заходу на схід,
Недїлена, цїла.

Від заходу на схід,
Як воздух, як вода —
Ти дав їй кров і піт
Вона буде твоя!

Тосьми далеко рідний краю,
Тосьми далеко та не близько,
А як собі тебе згадаю,
На стіль головку клоню низько.

На стіл головку клоню в руки,
В думках як в мори потопаю,
Якісь далекі ловлю звуки
Від поля рідного, від гаю.

Якісь далекі ловлю тони,
Що йдуть як филя оловяна,
Жалї, зітханя і проклони,
Ревуть як пісня горем пяна.

Здає ся — чую — стогнуть груди,
Тріщать як струна, хлопскі жили
І з голоду попухлі люди
Валять ся тихо у могили:

А та земля, що їх плекала,
Зневолена, суха, холодна,
Як мати до дїтий припала,
В розпуцї виє: »я не годна!«

Не годна більше сил добути,
Замкнули ся втомлені груди,
Якісь таємні шепти чути: —
— Га, що то буде? що то буде?

І як той вітер, заверуха
Народ зірвав ся — й безпритомний
Тїкає . . . Кличуть — він не слуха',
Лиш гонить як той пес бездомний.

Як зьвір ранений утїкає,
Боїть ся, щоб не завернути —
Гей лиш один то Пан Біг знає!
Що тії люди перебули!

* * *

Тосьми далеко рідний краю,
Тосьми далеко та не близько,
А як собі тебе згадаю,
На стіл головку клоню низько,

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Інформациї і посередництво до заключеня ОБЕЗПЕЧЕНЬ ЖИТЄВИХ в найкористнїйших комбінациях.

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНЄСТЕРЪ"

перше і одиноке руске Товариство асекурацийне, **припоручене** Всч. Духовеньству і всїм вірним Впреосв. Митроп. і Преосв. Еп. **Ординариятам** всїх **трех** єпархій, обезпечає будинки, урядженє домашне, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках **против щкід огневих.**

Стан фондів ґваранцийних з днем 31-го грудня 1899 виносить:

Фонд резервовий	245.814 кор.	52 сот.		486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480 „	— „		
„ специяльна	1.684 „	80 „		
Фонд основний	72.000 „	— „		
„ емеритальний	18.166 „	60 „		

Тарифи »Днєстра« дуже умірковані, услівя обезпечень користні, а шкоди лїквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року виносили виплачені **шкоди** 1,669.565 кор. 38 сот. **Полїси** »Днєстра« приймає **Банк краєвий** і **Каси ощадности** у Львові, Коломиї, Самборі, Долинї, Снятинї, Городенцї, Теребовли і Залїщиках при **позичках** гіпотечних.

На житє можна обезпечитись **через »Днєстеръ« в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові,** котре дає найкористнїйші услівя, представляє своїми фондами найбільшу ґваранцию і видає полїси і квіти в рускім язицї. **Зголошеня** о удїленє аґенций в окрестностях, **де нема** близько аґентів »Днєстра«, **приймає ся.**

»Днєстеръ« виплатив аґентам по конець 1899 р. провізиї **216.714 корон.**

Львів, ринок ч. 10. (дім »Просьвіти«).

Позички для членів Тов. взаїмн. обезп. і взаїмн. »Днєстеръ« на 5½% і 1% додатку на кошта адм.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНЄСТЕРЪ"

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10 (дім „Просьвіти").

удїляє позички за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта адмінїстрацийні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителїв або за інтабуляциєю, над 500 корон тілько за інтабуляциєю на першім місци, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт. Сьвященики, не посїдаючі реальностий, мусять крім поруки двох ручителїв предложити єще полїсу житєву; обезпечитись можна через »Днєстеръ« в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбінаций.

Згадане Товариство приймає вкладки до опроцентованя від **членів і третих осіб** по **4%**.

Удїл членьский виносить 50 кор., вписове 2 кор.

Членом бути і позичку дістати може тілько член обезпечений в »Днєстрѣ«.

Інформациї удїляє Дирекция листовно або аґенти Товариства взаїмних обезпечень »Днєстеръ«.

Всїлякі **КУПОНИ** і **вильосовані цїнні папері** виплачує без потрученя провізиї або коштів **Контора виміни** ц. к. упр. гал. акц. **БАНКУ Гіпотечного.**

Артистичне заведенє ритовниче малярства шильдів.
відливаня таблиць, виріб печаток кавчукових і великий вибір кавчукових друкарень

Генрик Шапіра

Львів, ул. Коперника ч. 3 (побіч аптики Вп. Міколяша).

Виконує дуже красно всїлякі роботи, а іменно: **печатки кавчукові і металеві** для громад і урядів парохіяльних. **Шильди мальовані** на шклї, дереві, блясї та полотнї. Всїлякі лякерованя, позолочуваня хрестів. **Таблицї і шильди ляні** з ріжних металїв, таблицї нагробні і назви улиць, числа на доми.

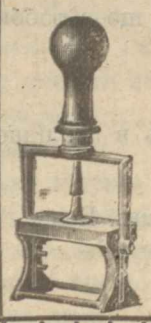

Ґравури на металю та дорогих камінях, **печатки, штанци, відзнаки, букви, моноґрами, герби** і **ґузики** до упряжи та лїбериї. **Марки печаткові,** бляшки шпунт. для броварів. **Нумератори і стемплї на датум.** Обцяги до пльомб, шабльони. Краска до печаток та хемічна краска до білизни.

Цїнники даром і франко.

Видає і відповідає за редакцию **Стефан Кульчицкий.**

З друкарнї В. А. Шийковского.